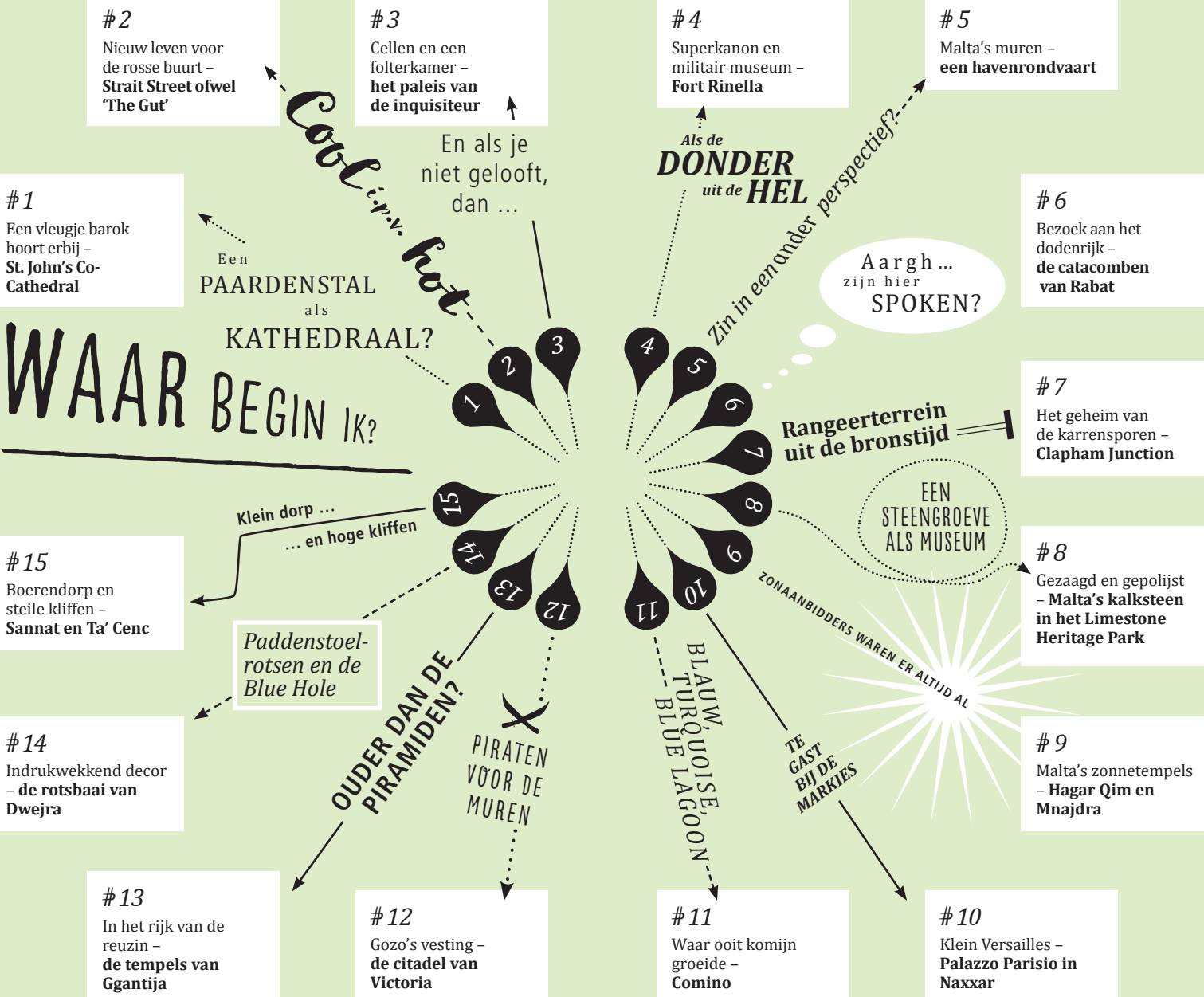

Het kompas van Malta

15 manieren om je onder te dompelen in het land

2

Nieuw leven voor de rosse buurt – Strait Street ofwel 'The Gut'

Strait Street, het nauwste en meest verborgen steegje van Valletta, was ooit het beruchtste, maar op bepaalde momenten ook het levendigste: mannen van allerlei slag – zeelui, soldaten, dronkaards – konden hier terecht voor de betaalde liefde. Nu is plotseling alles ... hip.

Het leven heeft zijn ruwe kanten en de taal sluit daarop aan of maakt de dingen soms nog erger. *The Gut*, zo heette de steeg in Engelse spreektaal, wat zoveel betekent als 'de smalle pijp' of 'de darm' – hier stond het in ieder geval voor datgene waarnaar de mannen op zoek waren. Slechte smaak is nu eenmaal vaak het resultaat als mannen alleen zijn en meisjes arm zijn.

Een nieuw begin – chic tot cool

Ruim 20 jaar na de teloorgang van de rosse buurt aan **Strait Street 16** (Maltees: Triq id-Dejqa) kwam de opwaardering op gang: op zoek naar een coole locatie wekten Clint Debono en Mark Zammit het oude Tico Tico weer tot leven – de beruchte bar, die als laatste de deuren sloot, was de eerste die weer opende. En terwijl Tico Tico met zijn bij el-

Wat was daar? Half-vergane barreclame en deurgraffiti ... meer bleef er niet over van de oude 'Gut'. Na de aftocht van de laatste Britse militairen in 1979 bleven de bars leeg en de meisjes alleen. Aan het begin van de jaren 90 werd het laatste rode licht gedooft

kaar geraapte, wat smoezelige vlooiemarktinterieur nog mikt op een coole SoHo-hipsteruitstraling, volgden er al spoedig andere waarvoor veeleer de Italo-chic de maat der dingen is.

Van het zuiden naar de poel van zonde Strait Street loopt kaarsrecht door heel Valletta. Voordeel: ze is zo nauw en zo verborgen, dat je er alles kunt uitvoeren wat je maar wilt. Aan het begin zit de **Trabuxu Bar** (nr. 1), op de hoek met South Street. Deze 'Kurkentrekkerbar' zette de trend voor het met een drankje op de trappen plaatsnemen. Op de eerbiedwaardige stenen treden bleek het heerlijk zitten, kletsen en flirten.

In het gedeelte tot de volgende dwarsstraat, **Melita Street** (Triq Melita), wordt het patroon duidelijk. Vervallen, leegstaande panden met verbleekte reclame voor vroegere werkplaatsen wisselen af met gerenoveerde panden, waarin nu makelaars en advocatenkantoren huizen. Dan volgt een breder gedeelte; hier was na de Tweede Wereldoorlog nieuwbouw noodzakelijk. Daarna wordt het weer smaller: hippe bars wisselen af met ruïnes en enkele chique outletstores.

Vanaf **Sta. Lucia Street** wordt het ineens druk. Daar, achter Valletta's centrale plein, rijgen de horecazaken zich aaneen; 's avonds zijn de tafeltjes bijna altijd bezet. Voorbij **Old Theatre Street** begon ooit het eigenlijke *red light district*. Van hieraf biedt Strait Street steeds hetzelfde beeld: vervallen huizen met op de benedenverdieping een afgesloten, vensterloze dubbele deur. Voor deze deuren zaten ze dus ooit. Lang zal het niet duren voordat ook hier alles hip is gerenoveerd!

ETEN EN DRINKEN

Bars: naast **Tico Tico Bar** 🌟 (nr. 61, ► blz. 29), vind je in Strait Street talloze coole bars, zoals **Ortyga** 🌟 (nr. 8, ortygia.eu, romantisch met schommels), **Yard 32** 🌟 (nr. 32, yard32.com, gincocktails en tapas) en **Loop** 🌟 (nr. 68, facebook.com/loopcafe.mt, jong publiek, livemuziek).

Fine dining: kan in een oud stadspaleis bij **Palazzo Preca** 10 (► blz. 28), woensdagavond stijlvol bij kaarslicht. Chic Italiaans eet je bij **Papannis** 11 (nr. 55, facebook.com/papannis, alles dagelijks vers) en hamburgers ertegenover bij **Str.eat** 12 met tafeltjes aan het paleisplein (streat.com.mt, dag. vanaf 12 uur, 's avonds livemuziek).

0
OVERIGENS

Verrijzenis uit de ruïnes! De wederopstanding van Strait Street had een aanleiding: de **herinrichting van Saint George Square** (Misrah San Gorg) voor het Paleis van de Grootmeester. Vroeger parkeerden hier auto's, tegenwoordig wordt er geflaneerd. 's Avonds, als de lucht zwoel en de temperatuur aangenaam wordt, is dit een geliefde ontmoetingsplaats, om van hieruit een gezellige plek te zoeken voor een drankje. En in de zomer hangt er muziek in de lucht.

Uitneembare kaart: M/N 9 | Plattegrond: blz. 19 | Duur: circa 1 uur

Sliema, San Giljan (St. Julian's)

📍 kaart 3 op de uitneembare kaart

Ten noorden van Valletta, aan de overkant van Marsamxett Harbour, liggen Malta's belangrijkste toeristencentra. Tegen de in 1890 nog vrijwel onbebouwde heuvels strekt zich nu een huizenzee uit die doorloopt tot de nieuwe woontorens op het schiereiland Tigné. Hier ga je op vakantie voor het stadsleven en drukte, in San Giljan ook voor luidruchtig en wild.

BEZIEDSWAARDIGHEDEN

Sliema's lange kustlijn

Sliema, dat is eigenlijk alleen maar kustlijn: **Triq ix-Xatt (The Strand)** en **Triq it-Torri (Tower Road)** ... een enorm lange oeverpromenade die aan de stadskant wordt geflankeerd door restaurants, bars, winkels en hotels met aan de overkant de zee en de rotsstrandjes. Ook enkele voorname villa's van de Britse elite zijn bewaard

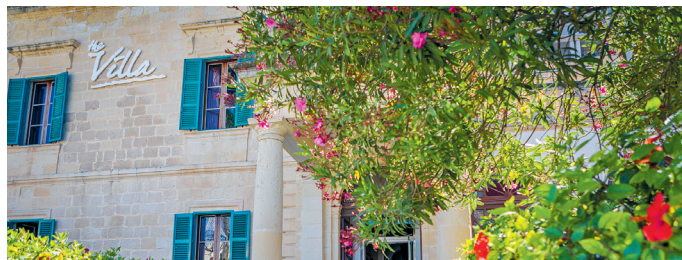
gebleven en worden momenteel gerenoveerd. Avond aan avond is dit de levendigste flaneerboulevard van Malta. Vanaf The Strand vertrekken de havenrondvaarten (► blz. 43), de veerboten naar Valletta en andere excursieboten. Tower Road is genoemd naar de vestingen **Fortizza** en **St. Julian's Tower**, twee historische gebouwen die nu beide onderdak bieden aan een restaurant. Bij **Fort Tigné** is op de landtong een heel nieuwe wijk ontstaan. Rond een groot plein met een modern winkelcentrum staan luxeappartementencomplexen, aan het water vind je goede restaurants met een fantastisch uitzicht op Valletta.

San Giljan rocks!

Dat geldt in elk geval voor de wijk Paceville aan **St. George's Bay**, waar de gemiddelde leeftijd nauwelijks boven de 25 jaar ligt. 's Avonds is er tussen de bars en clubs bijna geen doorkomen aan. Chiquer en eleganter is het aan de voet van **Portomaso Tower**, die met zijn 98 m boven het Hiltonhotel (met jachthaven) en deftige restaurants uitsteekt. En er zijn al nieuwe torens in aanbouw! Bijzonder schilderachtig, als het er niet overschouwd zou zijn, is **Spinola Bay**. Bontgekleurde vissersboten wagen er op het

Shopper kan prima in Sliema, al zijn deze jongedames er waarschijnlijk eigenlijk om Engels te leren

DE MOOISTE HOEKJES

Sliema en San Giljan zijn lawaaierig en erg Brits. Menigeen waant zich hier in Hongkong (bij het Bay Street Centre) of Singapore (aan Spinola Bay). Maar: er zijn ook nog mooie, stille hoekjes te vinden. Wat verder van de zeeoever af krijgt **Sliema** een heel ander karakter: stille straatjes met typisch Maltese huizen en winkeltjes. Bijvoorbeeld als je omhoogloopt naar de kerk **Stella Maris** en daarna over Triq il-Kbira slentert. In **San Giljan** biedt **Portomaso Tower** je een zitje met uitzicht op de jachthaven en kun je zelfs sushi bestellen. Ook leuk is het aan **Balluta Bay**, waar het 's avonds rustig blijft – Maltezers en toeristen genieten er van een snack voor de prachtige Jugendstilfaçade van het **Balluta Building** (1908, edwardiaans). Al even betoverend zit je in restaurant **OKA'sAth The Villa**, in een in de jaren 20 door een industrieel gebouwde villa.

water voor oude huizen (tegenwoordig restaurants) en iets hoger herinnert **Spinola Palace** (nu een restaurant) aan de gelijknamige bisschop, die de stenen bouwwerken aan de waterkant liet oprichten (nu ook restaurants), vermoedelijk om de tientallen blootsvoets gaande, in lompen gehulde vissers die hier in de 17e eeuw woonden niet aan het werk te hoeven zien.

🏠 Very British Windsor Hotel

Met klassieke elegantie ingericht middenklassehotel in een zijstraat van de oeverpromenade. Met fitnessruimte, zwembad op het dak en binnenbad. Sliema, Triq Windsor, tel. 27 34 60 53, windsorhotelmalta.com | €€

🏠 Uitzicht op zee Preluna Hotel & Spa

Nummer een onder de hotels uit de jaren 70, met spectaculair uitzicht aan de zeezijde. Kamers, restaurant, de lounge op de dertiende verdieping: alles ziet er echt leuk uit. Preluna heeft ook een eigen spa met hydrotherapie. Sliema, 124 Triq it-Torri (Tower Road), tel. 21 33 40 01, preluna.com | €€-€€€

ETEN, SHOPPEN, SLAPEN

🏠 Overnachten

🏠 Lobby vol antiek Green Grove Guesthouse

Familiepension in een oud pand vlak bij Paceville maar toch rustig. Eigenaar Sean heeft een zwak voor antieke spulletjes en heeft er de lobby mee volgehangen.

San Giljan, Tq Id-Dris, tel. 21 37 05 84, greenrovemalta.com | €

🏠 Toplocatie ST Sliema Hotel

Erbarmelijk ontbijt, maar nette, ruime kamers. Hét pluspunt is echter dat de beste restaurants, de veerbootterminal van Valletta en het busstation dichtbij zijn.

Golden Bay en Ghajn Tuffieha

📍 G 7

Aan de zuidwestkant van Pwales Valley wachten de mooiste baaien van het hoofdeiland op de talloze zomergasten: Golden Bay en Ghajn Tuffieha Bay liggen bovendien in een zeer landelijke omgeving zonder verdere bebouwing.

Malta's mooiste zandstrand, **Golden Bay**, is tevens het best ontsloten: fijn goudgeel zand, ligstoelen, parasols en talloze watersportfaciliteiten. Iets authentiekier is **Ghajn Tuffieha Bay**, waar je het strand bereikt via een trap achter de wachttoreen. Een stand van fijn zand, omzoomd door steile hellingen en enkele pijnbomen maken deze plek aantrekkelijk. Vanwege de verraderlijke stroming geldt voor beide stranden: ga, zeker als het hard waait, niet te ver in zee.

De natuur ontdekken

Aan de bescherming van het verlaten natuurlandschap wordt wel iets gedaan. Op de parkeerplaats bij Golden Bay geeft de **Gaia Foundation** informatie over een project voor het opnieuw aanplanten van inheemse flora en over de kustbescherming (projectgaia.org, tel. 21 58 44 74). Zo zijn in Ghajn Tuffieha weer olijfbomen geplant en is daar een habitat met voor het Middellandse Zeegebied kenmerkende planten hersteld.

Wandelen in het natuurpark

De kust tussen Golden Bay en Anchor Bay (Popeye Village) is een beschermd natuurgebied, **Park Il-Majjistral** (info en plattegrond op majjistral.org, entree vanaf de weg naar Manikata). Je kunt hier al wandelend een oorspronkelijk stuk Malta ontdekken: een ongerepte plantenwereld, steile rotstenen en droge dalen, kleine boerderijen, oude steengroeven, Britse kustverdedigingsbunkers (*pillboxes*), de Ta' Cianzar Tower en veel

giren (enkelvoud *girna*), oeroude door jagers en landarbeiders opgestapelde stenen schuilhutten. Georganiseerde excursies op zo. van apr.-okt. (mail voor info naar outreach@majjistral.org).

Nummer drie: Gnejna Bay

Malta's derde goede strand ligt iets verder ten zuiden van Tuffieha, circa een halfuur lopen van het dorp Mgarr. Aangezien er naar **Gnejna Bay** geen bussen rijden, is het er duidelijk minder druk.

Bezoek aan het dorp

Mgarr (spreek uit *imdžjar*) met zijn kolossale koepelkerk (vanwege de vorm spottend 'Egg Church' genoemd) verdient een stop voor de Ta' Hagrattempel (► blz. 78) of een restaurant aan Triq il-Kbira: Il-Barri, Tal-Ingiliz en Tac-Canti. Het laatste is het authentiekst, Il-Barri het chicst – je kunt er ook een schuilkelder uit de Tweede Wereldoorlog bezichtigen.

Overnachten

🏠 Droomplek aan zee

Golden Sands Radisson Blu Resort
Rustig gelegen tophotel direct aan Golden Bay. Ruime en mooie kamers met gratis internet. De suites zijn uitgerust met een keukenblok voor wie zelf wil koken. Groot zwembad, goede wellness-faciliteiten en enkele mooie restaurants. Ideaal voor gezinnen met kinderen.
Ghajn Tuffieha, tel. 23 56 10 00, radissonhotels.com | €€€

Eten en drinken

🍷 Snacken aan het strand

Munchies Golden Bay
Sinds de populaire strandkiosk is afgebroken serveert men strandgangers goedkope snacks in een nieuw gebouw bij de parkeerplaats. Dresscode: badkleding. Op de bovenverdieping met terras gaat het er gedistingeerder aan toe; in het laagseizoen (okt.-mei) opent hier een hippe eetgelegenheden met een topzicht en Italiaanse keuken de deuren.

De zon bakt, de lifeguard let op en het zand schittert als goud. Daarom heet de baai ook Golden Bay en is het het beste strand van Malta

Golden Bay, tel. 99 57 21 05, dag. 9-22, in het laagseizoen 9-17 uur | €

🍷 Mediterraan geluk

Agliolio

Voor wie eens een keer wat chiquer uit eten wil: in dit restaurant serveert men pizza's, pasta, vleesgerechten, schaal- en schelpdieren. Goede bediening, fantastisch uitzicht.

In het Golden Sands Radisson Blu Resort (links), tel. 23 56 10 00, 12-16, 18-21.30 uur | €-€€

📍 Info

Bus: rechtstreekse busverbinding (halte Tuffieha), in de zomer vanuit Bugibba bus 223, vanuit Mellieha bus 101, vanuit Sliema/San Giljan bus 225 via Bugibba, vanuit Valletta bus 44 via Mosta.

Mellieha 📍 G/H 6

De noordelijkste plaats op Malta torent imposant uit boven een van de mooiste stranden, Ghadira Bay. Andere stranden, zoals Armier Bay en Golden Bay, liggen vlakbij. Tegen de naar de zee gerichte hellingen staan talloze appartementencomplexen, maar doordat het centrum wat verder van zee ligt, heeft zich hier geen ontwikkeling voorgedaan zoals in Bugibba of San Giljan.

BEZIENSWAARDIGHEDEN

Niet meteen naar het strand rijden!

Trots torent de parochiekerk **Santa Marija** boven het stadje uit. Hoewel het uiterlijk zeer barok lijkt, werd de kerk pas een dikke eeuw geleden ingewijd. Het godshuis is gebouwd op een van Malta's belangrijkste bedevaartsoorden: een **grotkerkje** met een in de middeleeuwen op de rotswand geschilderde afbeelding van Maria – die volgens de Maltezers zou zijn vervaardigd door de apostel Lucas. Al in de tijd van de johannieters kwamen er pelgrims naar deze plek toe. Velen lieten een zilveren bordje achter, een votiefgeschenk waarop ze de dank uitspraken voor hun genezing van een ziekte of voor het feit dat ze gereed waren nadat ze schipbreuk hadden geleden of een andere ramp op zee hadden meegemaakt (dag. 7-19.30, zo. ook 6-12 uur).

Het is de moeite waard om naar de steile rotsbreuk een eindje achter de kerk te wandelen en een cappuccinopauze in te lassen bij de **Sea View Bar**. Vanaf hier heb je een geweldig uitzicht over de baai en Marfa Ridge, de heuvelketen in het uiterste noorden van Malta.

's Avonds is het lekker flaneren door de hoofdstraten (Triq il-Kbira, Triq G.B. Olivier), waar het wemelt van de winkeltjes, barretjes en restaurants.